

У померлих з високим індексом підозри були наявні вище перераховані грипоподібні симптоми COVID-19.

Померлі з низьким індексом підозри мали супутні захворювання і після проведення додаткових досліджень у них також був виявлений COVID-19 [2].

Однак в Україні лікарі судово-медичні експерти не мають змоги і можливості використовувати дану методику через повну невідповідність нашої країни до пандемії. Брак коштів та обладнання спостерігається на кожній із медичних ланок, у тому числі і у судово-медичній службі, де експерти мають прямий контакт з контагіозними матеріалами.

Аутопсія інфікованого коронавірусною інфекцією пацієнта передбачає ізольовану стерильну кімнату з одноразовим інструментарієм та постійною фізичною і хімічною стерилізацією всього приміщення, а також миттєвою утилізацією зараженого інструментарію і одягу хворого. У нашій країні такі умови відсутні внаслідок недостатнього матеріального забезпечення бюро. Для ефективної роботи судово-медичної служби та забезпечення своєчасного виявлення заражених серед медичного персоналу необхідно проводити постійні діагностичні тестування з метою виявлення випадків інфікування.

Замбія, що відноситься до країн третього світу, змогла гідно зустріти пандемію, а також сконструювати шлях профілактики зараження медичного персоналу і миттєвого розпізнавання випадків коронавірусної інфекції. Україна виявилася невідповідною, відбувається постійне збільшення кількості хворих.

Список використаних джерел

1. Клінічна допомога при важкій гострій респіраторній інфекції: інструментарій. Адаптовано до COVID-19. Компенгаген: Всесвітня організація охорони здоров'я, Регіональний європейський офіс; 2020 (WHO/2019-nCoV/SARI_toolkit/2020.1), 16-19.

2. Luchenga Mucheleng'anga, Cordilia Himwaze (October 2020). The Role of Forensic Pathology in the COVID-19 pandemic in Zambia. *Forensic Pathology* 10 October 2020, 100147 doi.org/10.1016/j.fsir.2020.100147

Дроншкевич Єва Олегівна

студентка Юридичного факультету

Національний авіаційний університет

Науковий керівник:

Ергард Наталія Миколаївна

кандидат медичних наук, доцент

професор кафедри кримінального права Юридичного факультету

Національний авіаційний університет

ОБМЕЖЕННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ ПІД ЧАС КАРАНТИНУ

Поширення гострої респіраторної хвороби COVID-19 призвело до термінового запровадження обмежувальних заходів, що викликало деякі проблемні аспекти в демократичних правових державах, які виражалися в апелюванні громадянами до своїх конституційних прав і вимоги їх гарантії з боку держави.

Введення обмежень у зв'язку з запровадженням карантину викликало численні дискусії як в правовому, так і в науковому колі. Одні фахівці спирались на статтю 21 Конституції України, за якою права людини є невідчужуваними і непорушними та на частину 2 статті 22 Конституції України, згідно якої конституційні права і свободи гарантуються і не можуть бути скасовані [1]. Інші звертались до міжнародних нормативно-правових актів, зокрема до статті 29 Загальної декларації прав людини, що передбачає можливість обмеження прав, встановлюючи при цьому, що при реалізації своїх прав і свобод людина повинна піддаватися тільки тим обмеженням, які встановлені законодавством з метою забезпечення визнання і поваги до прав і свобод інших і задоволення справедливих вимог моралі, громадського

порядку і загального добробуту в демократичному суспільстві [2].

Ще одна дискусія виникла навколо того, чи в результаті запровадження обмежувальних заходів відбулось втручання в конституційні права людини, чи їх обмеження. Відповідно до позиції Осинська О.В. втручання являє собою збройну, економічну, дипломатичну та гібридну інтервенцію, що є найнебезпечнішою формою стосовно об'єкта посягання [3, с. 11]. В свою чергу під обмеженням прав і свобод людини Савчин М. В. розуміє втручання публічної влади у сферу приватної автономії індивіда виключно на підставі закону, яким запроваджуються певні заходи, спрямовані на забезпечення балансу приватних і публічних інтересів з метою захисту національної безпеки, громадського порядку, життя і здоров'я інших людей, авторитету правосуддя [4, с. 291]. З огляду на зазначене, поняття «втручання» має деструктивний характер, в той час як поняття «обмеження» спрямовано на захист конституційних основ.

Серед прав, які було обмежено, можна назвати:

- право на свободу пересування;
- право на свободу та особисту недоторканість;
- право на свободу мирних зібрань;
- право на освіту;
- право на свободу релігії;
- право доступу до медичної допомоги.

Обмеження вище перелічених прав відбувалось внаслідок встановлення заборони для певних категорій переміщуватись через державний кордон та контрольні пункти пропуску, скасування транспортного сполучення, заборони масових зібрань, заборони відвідування навчальних закладів, заборону проведення релігійних заходів, тимчасове припинення планових заходів з госпіталізації та планових операцій. Де-юре обмеження було введено абсолютно легітимно у відповідності з нормами статті 15 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, що передбачає право відступу Договірною Стороною від своїх зобов'язань під час надзвичайної ситуації [5]. Проте, де-факто на перших етапах введення обмежувальних заходів органам державної влади не вистачило комунікаційних зв'язків з громадськістю. Основною проблемою під час карантину виступає правовий нігілізм, що сформувався внаслідок відсутності доступного обґрунтування необхідності введення обмежувальних заходів та застосування примусової сили закону для їх дотримання.

Беручи до уваги численну практику ЄСПЛ, щодо втручання держави в права особи, Суд зазначає, що для того аби втручання було виправданим необхідна наявність 3 чинників:

1. Дотримання вимоги ясності закону («Piechowicz проти Польщі») полягає у тому, що Національне право повинне розумно ясно визначати обсяг і спосіб реалізації відповідних повноважень, покладених на державні органи, аби гарантувати особам мінімальний рівень захисту, яким вони наділені у демократичному суспільстві відповідно до принципу верховенства права.

2. Законно виправдана мета, що полягає у встановленні конкретних, вимірних, досяжних, реалістичних та спрямованих цілей на зміну та покращення ситуації в майбутньому.

3. Суспільна необхідність, що являє собою відповідність відношення балансів прав однієї людини з балансом прав всієї нації на здорове існування та безпечне середовище. Баланс інтересів індивідуального і громадського здоров'я відображений у справі «Соломахін проти України», де було визначено, що порушення фізичної недоторканості заявника можна вважати виправданим міркуваннями охорони здоров'я населення.

Отже, у зв'язку з необхідністю подолання пандемії та правового нігілізму, що розповсюджується внаслідок некоректного з боку законодавця введення обмежувальних заходів пропонуємо створити незалежну державну комісію з контролю по дотриманню стандартів ЄСПЛ при затвердженні нормативно-правових актів щодо введення карантинних обмежень та при введенні їх в дію органами виконавчої влади.